

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

24 juni 2008

ONTWERP VAN DECREET

ter bevordering van duurzame ontwikkeling

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Ward Kennes**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jaak Gabriels.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Ward Kennes, Erik Matthijs, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heren Jaak Gabriels, Sven Gatz;

de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Michèle Hostekint, de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Frank Creyelman, mevrouw Hilde De Lobel, de heren Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle Heeren, Joke Schauvliege;

mevrouw Annick De Ridder, de heren Marc van den Abeelen, Bob Verstraete;

de heren Bart Caron, Jacky Maes, Bart Van Malderen.

Toegevoegde leden:

de heer Jan Peumans;

de heer Rudi Daems.

Zie:

1629 (2007-2008)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid	4
1. Algemeen	4
2. Context	4
3. Doelstellingen	4
4. Inhoud van het ontwerp van decreet	5
5. Conclusie	6
II. Algemene bespreking	6
1. Tussenkoms van mevrouw Joke Schauvliege	6
2. Tussenkoms van de heer Rudi Daems	7
3. Tussenkoms van mevrouw Hilde Eeckhout	9
4. Tussenkoms van de heer Bart Martens	10
5. Tussenkoms van mevrouw Marleen Van den Eynde	11
III. Repliek van minister-president Kris Peeters	13
1. Juridisch kader	13
2. Uitvoeringsbesluiten	13
3. Advies van de Raad van State	13
4. Repliek van de minister-president ten aanzien van de door de heer Daems voorgestelde amendementen	13
5. Inclusief beleid	14
6. Economische actoren	14
7. Samenwerking met het federale niveau	14
8. Inspreek	14
9. Beleidsformulering versus beleidsevaluatie	14
10. Studie duurzame ontwikkeling	14
IV. Replieken van de commissieleden	14
1. Repliek van de heer Rudi Daems	14
V. Tweede repliek van minister-president Kris Peeters	15
1. Duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling	15
2. Mogelijke contradictie tussen het inclusief beleid en de autoriteit van de administratieve cel duurzame ontwikkeling	15
VI. Artikelsgewijze bespreking en stemming	15
VII. Eindstemming	17

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting behandelde op 3 juni 2008 het ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1629/1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, HAVENS, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

1. Algemeen

Minister-president *Kris Peeters* licht vooreerst toe dat het ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling definitief werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 14 maart 2008.

De minister-president geeft een schets van de belangrijkste elementen en doelstellingen van het ontwerp van decreet.

2. Context

De minister-president stelt dat Vlaanderen een eigen verantwoordelijkheid en een sturende rol heeft in het streven naar duurzame ontwikkeling. Vlaanderen heeft daarmee een gedeelde bevoegdheid met de federale overheid. Dit wordt echter door sommigen op federaal niveau wel eens uit het oog verloren. Het is dan ook aan de Vlaamse overheid om het de federale overheid diets te maken dat de bevoegdheid voor duurzame ontwikkeling gedeeld wordt met het Vlaamse niveau.

3. Doelstellingen

De minister-president overloopt de doelstellingen. De minister-president beklemtoont dat het streven naar duurzame ontwikkeling een constante en duurzame inzet vergt. Ontwikkelingen en initiatieven in het bedrijfsleven, in niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en in diverse overheden, en dat op nationaal en internationaal niveau, getuigen van dit streven naar een duurzaam beleid. Er zijn heel wat initiatieven. Er is een duidelijke evolutie in het denken en doen op het vlak van duurzame ontwikkeling.

Er wordt meer en meer rekening gehouden met het element duurzaamheid, hetgeen een positieve evolutie is. Het is ook bemoedigend om vast te stellen dat duurzame ontwikkeling ook meer een meer in het dagelijks leven terug te vinden is. Het wordt dan ook meer en meer een belangrijke factor in steeds meer plannen en handelen op diverse beleidsniveaus. Ook in Vlaanderen in Actie (VIA) vormt duurzame ontwikkeling een rode draad. Het heeft geen zin om in de verschillende beleidsdomeinen stappen te zetten als daarbij niet de nodige aandacht wordt besteed aan de problematiek van duurzame ontwikkeling. Er dringt zich wel een gezamenlijke gecoördineerde Vlaamse aanpak op om deze duurzame ontwikkeling te stimuleren, te ondersteunen en af te stemmen op het eigen overheidsniveau en op de relaties met andere actoren en overheden. Het voorgelegde ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling heeft dan ook als voornaamste doelstelling het Vlaamse beleid voor duurzame ontwikkeling op een expliciete, gecoördineerde en natuurlijk duurzame wijze te bevorderen.

3.1. Juridische verankering

Een juridische verankering en onderbouw van het beleid voor maatregelen en acties werd als voorwaarde gesteld om deze doelstelling te kunnen waarmaken. Dit is de voornaamste doelstelling van het voorgelegde ontwerp van decreet. De juridische verankering van een Vlaams duurzaamontwikkelingsbeleid verzekert tevens de continuïteit van het Vlaams beleid. De continuïteit van het duurzaamontwikkelingsbeleid is een essentiële voorwaarde om een effectief gecoördineerd proces op te zetten.

3.2. Solide politieke basis

Naast de juridische verankering beoogt het ontwerp van decreet een solide politieke basis om te kunnen wegen op onderhandelingen op nationale en internationale politieke fora met thema's van duurzame ontwikkeling. Op die wijze kan de Vlaamse overheid op internationaal niveau het duurzame ontwikkelingsproces mee sturen en een voorbeeldfunctie vervullen voor andere landen.

3.3. Samenwerking en synergie

Een derde doelstelling van het ontwerp van decreet is te zorgen voor meer samenwerking en het bewerk-

stelligen van maximale synergie in het streven naar duurzame ontwikkeling.

4. Inhoud van het ontwerp van decreet

Het ontwerp van decreet legt de definitie van het begrip ‘duurzame ontwikkeling’ en de doelstellingen van het beleid vast. Het bepaalt verder wat de Vlaamse overheid moet doen en welke instrumenten haar ter beschikking staan.

4.1. *Uitgangspunten van het ontwerp van decreet*

De minister-president stelt dat het ontwerp van decreet vier uitgangspunten heeft, namelijk:

- het beleid duurzame ontwikkeling als een inclusief en gecoördineerd beleid;
- de ontwikkeling van een Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling;
- de opsomming van de taken van de coördinerende minister;
- de participatie en betrokkenheid van middenveld en lokale besturen als basis voor een duurzaam ontwikkelingsbeleid.

4.2. *Inclusief beleid*

Het beleid op het vlak van de duurzame ontwikkeling is een inclusief en gecoördineerd beleid. Het gaat de volledige Vlaamse Regering aan. Elke minister heeft de expliciete verantwoordelijkheid om een beleid inzake duurzame ontwikkeling voor zijn of haar bevoegdheden uit te stippelen en te bepalen binnen een algemeen coördinerend beleidskader. De leidraad hierbij is geïntegreerd werken tussen de beleidsdomeinen. De minister-president stelt dat daarbij dan ook een aantal initiatieven gecoördineerd zullen moeten verlopen op het niveau van de volledige Vlaamse Regering omdat ze alle bevoegdheidsdomeinen overstijgen en doorkruisen. De Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling bepaalt dit gecoördineerd beleidskader.

4.3. *Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling*

De Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling is het tweede belangrijk onderdeel van het ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet verankert hierin het internationaal engagement dat Vlaanderen tijdens de

vorige legislatuur heeft genomen naar aanleiding van de VN-top in Johannesburg over duurzame ontwikkeling (de Verklaring van Gauteng). In de Vlaamse strategienota voor duurzame ontwikkeling wordt het beleidskader vastgelegd dat nodig is om effectief uitvoering te kunnen geven aan het inclusief beleid. De Vlaamse strategienota voor duurzame ontwikkeling is een beleidskader voor de volledige Vlaamse Regering. In het ontwerp van decreet is opgenomen dat in elke legislatuur een geactualiseerde strategie zal komen die gebaseerd is op een aantal doelstellingen die in het decreet zijn opgenomen.

4.4. *Gecoördineerd beleid*

In het voorgelegde ontwerp van decreet worden ook de taken van de coördinerende minister opgesomd. Dat omvat de volgende taken:

- het proces van voorbereiding, opmaak, uitvoering, rapportering en evaluatie van de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling;
- beleidsdomeinoverschrijdend overleg binnen de Vlaamse overheid over duurzame ontwikkeling;
- de betrokkenheid van en het overleg met de maatschappelijke actoren;
- de vertaling van het Europees en internationaal beleid inzake duurzame ontwikkeling naar het Vlaamse beleid en de gecoördineerde Vlaamse standpuntbepaling binnen Europese en internationale fora van duurzame ontwikkeling;
- het overleg en de samenwerking met het federaal bestuursniveau en de bestuursniveaus van de gemeenschappen en gewesten, inzake duurzame ontwikkeling;
- het overleg en de samenwerking met het gemeentelijke en het provinciale bestuursniveau bij de ontwikkeling en de uitvoering van het Vlaamse duurzame-ontwikkelingsbeleid en de ondersteuning van het gemeentelijke en het provinciale beleid inzake duurzame ontwikkeling;
- de wetenschappelijke onderbouwing van het Vlaamse beleid duurzame ontwikkeling.

4.5. *Participatief beleid*

Het beleid inzake duurzame ontwikkeling is een participatief beleid. Het ontwerp van decreet legt de participatie en de betrokkenheid met en van het mid-

denveld en de lokale besturen vast, die van cruciaal belang zijn voor een duurzame-ontwikkelingsbeleid. Zowel middenveld als lokale besturen waren sterk betrokken bij de ontwikkeling van de strategie voor duurzame ontwikkeling. In het ontwerp van decreet is vastgelegd welke de middenveldspelers zijn die betrokken moeten worden bij de totstandkoming van de strategie duurzame ontwikkeling.

5. Conclusie

De minister-president concludeert dat om die reden het ontwerp van decreet een bondig decreet is zonder bijkomende plan- of procedurelasten. Daarom zijn er ook geen doelstellingen of gedetailleerde inventarissen van alle mogelijke instrumenten die kunnen of moeten gebruikt worden en geen nieuwe adviesraden die opgericht worden. Dit is bewust zo gedaan. Dit kort en bondig decreet vormt als dusdanig de basis voor een goede uitwerking door de Vlaamse Regering en iedereen die erbij betrokken is.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Tussenkomen van mevrouw Joke Schauvliege

1.1. Belang van duurzame ontwikkeling

Mevrouw Joke Schauvliege wijst op het belang van duurzame ontwikkeling. Er is nood aan een weldoordacht duurzaamontwikkelingsbeleid. De term ‘duurzame ontwikkeling’ betreft het woord ‘duurzaamheid’ enerzijds en het woord ‘ontwikkeling’ anderzijds. Helaas is het woord al te vaak een containerbegrip geworden, nietszeggend in die zin dat het voor van alles en nog wat staat en ook niet altijd overeenkomt met wat het eigenlijk zou moeten zijn. Het is niet zo’n goed gekozen term. Om die reden verkiezen sommigen al een nieuwe term, namelijk ‘herdefiniëren van de voorspoed’. Het is jammer dat duurzame ontwikkeling te vaak louter en alleen in verband met leefmilieu wordt gebracht; duurzame ontwikkeling gaat immers veel ruimer.

Er is gelukkig op het vlak van duurzame ontwikkeling al heel wat gebeurd gedurende deze legislatuur. Mevrouw Schauvliege denkt daarbij aan het budgettaire luik waarbij de budgetten voor duurzame ontwikkeling zijn voorzien en het feit dat duurzame ontwikkeling ook binnen de Vlaamse administratie gestalte heeft gekregen.

Ze is verheugd dat dit langverwachte ontwerp van decreet ter bespreking voorligt in de commissie. Er werd ook uitdrukkelijk om gevraagd door het Vlaams Parlement, getuige de met redenen omklede motie van 9 maart 2005 (Beleidsnota Duurzame Ontwikkeling 2004-2009. Met redenen omklede motie van de dames Joke Schauvliege en Sabine Poleyn, de heer André Van Nieuwkerke, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Rudi Daems en mevrouw Hilde Crevits, *Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 109/2).

Er was een consensus binnen de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en tussen al diegenen die met duurzame ontwikkeling bezig zijn, dat er een structurele en juridische onderbouw nodig was voor duurzame ontwikkeling. Het voorgelegde ontwerp van decreet is dan ook een stap vooruit.

1.2. Algemeen kaderdecreet

Mevrouw Schauvliege erkent dat het voorgelegde ontwerp van decreet een nogal theoretisch werkstuk betreft. Ze erkent dat het logisch is dat niet alles in detail wordt geregeld, maar dat het decreet een algemeen kader daartoe schept. De uitvoering is van belang: het Vlaams Parlement moet erop toezien dat er een duurzaamontwikkelingsbeleid tot stand komt.

Het is goed dat de planlasten niet worden verzwaard en dat er dus geen zware rapporten of procedures worden opgelegd, hetgeen op federaal vlak wel gebeurd is en wat dus ook kritiek heeft uitgelokt. Het is dan ook positief dat er op Vlaams niveau geopteerd is voor een eenvoudige en soepele procedure.

De spreker vermoedt dat er waarschijnlijk aan de ene kant kritiek zal zijn dat er in het ontwerp van decreet onvoldoende aandacht wordt besteed aan beleidsplanning. Aan de andere kant stelt de Minaraad dat er meer acties en dynamiek moeten zijn en dat het ontwerp van decreet te formalistisch is. Volgens mevrouw Schauvliege formuleert de Minaraad deze kritiek ten onrechte. Naast het ontwerp van decreet zijn er reeds heel wat concrete acties geformuleerd door de Vlaamse Regering, waar de nodige aandacht uitgaat naar verschillende initiatieven zoals duurzaam bouwen en dergelijke. Het kan toch niet de bedoeling zijn om dat allemaal in een (ontwerp van) decreet op te nemen. Men kan immers niet alles erin opnemen. Het is volgens mevrouw Schauvliege dan ook goed zoals het in het ontwerp van decreet geformuleerd werd.

Mevrouw Schauvliege is ook van oordeel dat de koppeling met de legislatuur positief is. Ondanks de negatieve opmerkingen van de Minaraad is het volgens de spreker niet meer dan normaal dat elke regering in het begin expliciet stilstaat bij duurzame ontwikkeling.

Om die reden wordt aan de minister-president gevraagd wat er gedurende deze legislatuur nog concreet zal of kan gebeuren. Is er al zicht op uitvoeringsbesluiten?

1.3. *Advies van de Raad van State*

De Raad van State formuleerde een aantal opmerkingen. Zijn de opmerkingen van de Raad van State wel of niet gevolgd?

1.4. *Studieopdracht*

Dit ontwerp van decreet is tot stand gekomen via een studieopdracht aan het Steunpunt Duurzame Ontwikkeling. Mevrouw Schauvliege vraagt de studieopdracht ter beschikking te stellen van de commissieleden.

1.5. *Conclusie*

Mevrouw Schauvliege besluit dat het voorgelegde ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling positief is.

2. **Tussenkomst van de heer Rudi Daems**

2.1. *Aantal positieve elementen aanwezig – Decretale verankering – Beleid ondergebracht bij de Vlaamse minister-president*

De heer Rudi Daems is tevreden dat Vlaanderen bijna een decretale verankering heeft op het vlak van duurzame ontwikkeling. Er is een verdienstelijke denktoefening geweest.

De spreker overloopt de punten waar hij zich wel in kan vinden. Duurzame ontwikkeling wordt bij de bevoegdheden van de minister-president ondergebracht. Er komt een, weliswaar kleine, administratieve cel en een administratieoverschrijdende werkgroep. Elke Vlaamse Regering zal binnen de tien

maanden na haar aantreden een strategienota aan het Vlaams Parlement moeten presenteren en er zal een subsidiëringsmechanisme uitgebouwd worden, dat projectmatig gaat ondersteunen.

2.2. *Kritiek op het ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling*

Waar de heer Daems geen bijzondere opmerkingen heeft over de bovenvermelde punten, is hij wel bezorgd over wat er eigenlijk niet in het ontwerp van decreet is opgenomen. Het is maar een beknopt kaderdecreet. De spreker is van oordeel dat het ontwerp helaas weinig ambities uitstraalt, onder meer op het vlak van leefmilieu.

Het is wel een belangrijke optie om het duurzame ontwikkelingsbeleid onder de bevoegdheden van de minister-president te laten vallen, hetgeen het een cruciale plaats biedt binnen het Vlaams beleid. De spreker betreurt dat het ontwerp van decreet echter weinig om het lijf heeft: het ontwerp van decreet is helaas te beperkt.

Hij erkent wel de moeilijke integratie in andere beleidsdomeinen. Duurzaamheid is niet alleen milieuzorg. Leefmilieu wordt weliswaar vaak gebruikt of zelfs misbruikt als opstap voor het begrip duurzame ontwikkeling. Hij herinnert zich ook hoe moeilijk het was om in het kader van de samenwerkingsovereenkomsten duurzame ontwikkeling ook te integreren in andere beleidsdomeinen van de andere ministers. Rond een aantal bevoegdheidsdomeinen is dat wel gelukt, rond andere niet. Hij heeft de indruk dat het psychologisch moeilijk is om het onderwerp duurzame ontwikkeling te laten doordringen bij andere ministers of schepenen of gedeputeerden op lokaal vlak. De heer Daems vreest dat het decreet hetzelfde lot beschoren zal zijn omdat het voorgelegde ontwerp van decreet als een te weinig krachtig instrument is uitgebouwd. Het kader is te beperkt.

Elk jaar zal de minister-president zijn beleidsbrief duurzame ontwikkeling presenteren zoals dat gebeurt voor alle beleidsdomeinen. De administratieve cel duurzame ontwikkeling zal ook haar ding doen en een strategienota duurzame ontwikkeling opstellen. In het beste geval zal de administratieve cel erin slagen om hier en daar in andere beleidsdomeinen, dus in het bevoegdheidsdomein van andere Vlaamse ministers en departementen, de deur op een kier te krijgen. Maar voor de rest, vreest het lid, zal de cel op een geïsoleerd eilandje werken en zal elke minister

zijn eigen ding doen, zonder enige coördinatie. Men ziet dergelijke situatie op federaal vlak. Op federaal niveau kan men zelfs een neerwaartse trend merken. Momenteel is op federaal vlak het derde openbaar onderzoek lopende in het kader van het federaal plan duurzame ontwikkeling. Niet alleen is dat nauwelijks geweten, maar bovendien is het derde plan inzake duurzame ontwikkeling nog slechter en beperkter dan het eerste en het tweede. De heer Daems vreest dan ook dat Vlaanderen met het voorgelegde ontwerp van decreet dezelfde weg opgaat.

De heer Daems stelt wel de basisfilosofie van het ontwerp van decreet te steunen, namelijk de vrij inclusieve en holistische benadering als vertrekpunt. Maar hij benadrukt dat het daar zeker niet bij mag blijven.

Duurzame ontwikkeling moet uitbreken en inbreken op de andere beleidsdomeinen en dan vooral het economische beleid. Hij vraagt zich af op welke manier het duurzame-ontwikkelingsbeleid in staat zal zijn om zelfs maar een beetje in te breken in het economische beleid.

Duurzame ontwikkeling moet ook, hetgeen ook een punt van kritiek was van SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) en Minaraad (Milieu - en Natuurraad van Vlaanderen), werk maken van een kwaliteitsverbetering van de bestaande planningsprocessen en -instrumenten, en dan zowel voor de decretaal vastgelegde plannen zoals een milieubeleidsplan of een jeugdbeleidsplan als voor allerlei langetermijnverklaringen zoals de Verklaring van Vilvoorde van de vorige Vlaamse Regering of VIA van de huidige Vlaamse Regering. Hij verwijst daarvoor naar een discussie op 17 april 2008 met het Steunpunt Duurzame Ontwikkeling. Dat was ook daar het kernpunt van de analyse. SERV en Minaraad vrezen namelijk dat er een coördinatieprobleem wordt gecreëerd in plaats van er een op te lossen. De spreker veronderstelt trouwens dat als VIA de duurzaamheidstoets zou ondergaan, dit tot verrassende resultaten zou leiden.

2.3. Amendementen

De heer Daems stelt dat duurzame ontwikkeling merkbaar en voelbaar moet zijn in het beleid. Om die reden moet het decreet aangevuld worden met zichtbare en concrete dingen en instrumenten. Het ontwerp van decreet heeft te beperkte zichtbare elementen. Men heeft weliswaar wel elementen als kap-

stok van de projecten, het subsidiemechanisme en eventueel ook de strategienota duurzame ontwikkeling, waar in het beste geval nog een goed parlementair debat over zal gevoerd worden, maar daar houdt het dan ook bij op.

Om die redenen heeft de heer Daems twee concrete voorstellen tot verbetering van het ontwerp van decreet. De heer Daems dient de amendementen nrs. 1 tot 3 (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1629/2*) in houdende de invoering van een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling (DOEB) – of dan toch minstens daar een decretale mogelijkheid toe te voorzien – en de decretale verankering van de duurzaamheidsambtenaar.

Inspiratie voor de duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling heeft de spreker gehaald op federaal niveau. Helaas is de duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling op federaal niveau in zekere zin al afgeleden tot een soort van ‘quick scan’. Elk lid van de federale regering is gehouden om een effectenbeoordeling in de vorm van een quick scan te doen voor twee van hun belangrijke beleidsbeslissingen, projecten of plannen.

In de amendementen nrs. 1 en 2 stelt de heer Daems voor een decretale kapstok te voorzien bij het voorgelegde ontwerp van decreet. Het is dan aan de Vlaamse Regering om in uitvoeringsbesluiten te voorzien welke processen binnen welke timing aan deze DOEB moeten onderworpen worden. Hij wil zelfs in het amendement voorlopig in het midden laten of er een aparte dan wel een in de reguleringsimpactanalyse (RIA) geïntegreerde effectbeoordeling moet zijn. Een belangrijke voorwaarde is dan wel dat de RIA in het begin van een besluitvormingsproces gemaakt wordt en niet aan het einde zoals helaas nu te vaak gebeurt. Dit hoeft niet per se te leiden tot extra grote of extra zware planlasten.

Het amendement nr. 3 met betrekking tot de duurzaamheidsambtenaar is een verduidelijking van de plaats van de duurzaamheidsambtenaar en de Lokale Agenda 21. Naar aanleiding van de eerste Rio-conferentie in Rio de Janeiro in 1992 en de vervolgconferentie in Johannesburg wordt het cruciale belang van de Lokale Agenda 21 benadrukt. Er wordt gewezen op het belang van de lokale besturen op het vlak van het duurzame-ontwikkelingsbeleid als zijnde het bestuursniveau dat het dichtst bij de bevolking staat, dat een belangrijke rol krijgt en belangrijke faciliteiten om die duurzame ontwikkeling uit te dragen. Om die reden stelt de heer Daems een explicitering

bij artikel 7 voor, waarbij hij pleit voor de decretale verankering van de gemeentelijke duurzaamheidsambtenaar, die vandaag in meer dan een op drie gemeenten bestaat. Die duurzaamheidsambtenaar wordt vandaag gesubsidieerd vanuit Leefmilieu, hetgeen een keuze was van de vorige Vlaamse Regering. Misschien moet ook die functie opgekrikt worden en een hoger statuut krijgen. Om die reden stelt de heer Daems voor een decretale kapstok daartoe in te voegen in het voorliggende ontwerp van decreet.

2.4. Financiële middelen

De heer Daems wenst te vernemen hoeveel financiële middelen er voorzien worden voor de uitbouw van de administratieve cel. Hoe omvangrijk wordt die cel?

2.5. Inclusief beleid

Wat wordt bedoeld met een inclusief beleid? Hoe gaat dit concreet gemaakt worden? Is het de taak van elke Vlaamse minister zoals vermeld wordt in de toelichting bij artikel 4 van het ontwerp van decreet op pagina 9 of is het de taak van de administratieve cel onder de vleugels van de minister-president zoals vermeld wordt op pagina 13 van het ontwerp van decreet?

2.6. Advies van de Raad van State

Ook de heer Daems vraagt aan de minister-president op welke wijze er gevolg is gegeven aan de opmerkingen van de Raad van State.

2.7. Uitvoeringsbesluiten

De heer Daems vraagt wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoeringsbesluiten.

2.8. Conclusie

De heer Daems verklaart dat de verdienste van het voorgelegde ontwerp van decreet de decretale verankering van duurzame ontwikkeling is. Maar daar blijft het dan ook bij. Op veel punten schiet het ontwerp van decreet tekort.

Het faalt namelijk in het meest substantiële onderdeel dat het decreet zou moeten beogen, namelijk het stimuleren van de integratie van het duurzame-ont-

wikkelingsbeleid in alle bevoegdheidsdomeinen en een gebrek aan kwaliteitsvolle participatieprocessen.

Verder kunnen vraagtekens geplaatst worden bij de autoriteit van duurzame ontwikkeling binnen de structuur van de Vlaamse overheid en van de administratieve cel. Weliswaar wordt het statuut van die administratieve cel als het ware opgewaardeerd omdat ze bij de diensten van de minister-president wordt ondergebracht, maar met welk gezag zal die entiteit kunnen spreken en hoe zullen haar producten doorwerken naar en in het beleid van de ganse Vlaamse Regering?

Er zal dus nog veel moeten gebeuren, alvorens duurzame ontwikkeling en deze cel met voldoende kennis en autoriteit zal kunnen optreden. De vraag naar autoriteit is terecht, zeker als men dit vergelijkt met bijvoorbeeld de Inspectie van Financiën of het Planbureau, die toch veel meer autoriteit hebben.

De heer Daems vraagt zich af wat eigenlijk de finale doelstelling is van het ontwerp van decreet ter bevordering van de duurzame ontwikkeling. Moet het beleid inzake duurzame ontwikkeling niet de ambitie hebben om door te dringen tot de kern van de samenleving en het duurzaam maken van de producten en tot een reconversie van een heel pak schadelijke economische processen? De heer Daems vraagt zich af of en op welke wijze het ontwerp van decreet daar een antwoord op zou kunnen bieden. Biedt het wel antwoord op alle vragen? De spreker vreest dat het eerder bij een containerbegrip zal blijven en zal verwateren zoals ook federaal is gebeurd, met een dun sausje van duurzame ontwikkeling.

3. Tussenkoms van mevrouw Hilde Eeckhout

3.1. Juridische verankering

Mevrouw Hilde Eeckhout wijst erop dat het ontwerp van decreet een juridisch kader biedt aan hetgeen al een aantal jaren in beleidsnota's en beleidsbrieven wordt aangekaart. Het is vooral een ontwerp van decreet met goede intenties, met heel veel overlegmomenten. Het commissielid mist in het ontwerp van decreet wel het doelgerichte, het resultaatgerichte. Om die reden vreest het commissielid dat alles vaag zal blijven. Alles zal afhangen van het feit of de goede intenties die aan de basis liggen van het ontwerp van decreet uitgewerkt zullen worden in de uitvoeringsbesluiten.

3.2. *Uitvoeringsbesluiten*

De spreker sluit zich dan ook volmondig aan bij de vraag naar de uitvoeringsbesluiten bij het voorgedachte ontwerp van decreet.

4. **Tussenkomen van de heer Bart Martens**

4.1. *Juridische verankering*

Voor de heer *Bart Martens* is het positief dat er een decretale onderbouw wordt gegeven aan het duurzame-ontwikkelingsbeleid. Hij pleit er dan ook voor het decreet een kans te geven. Het decreet kan dan verder geconcretiseerd worden door middel van onder meer de periodiek op te stellen strategienota's duurzame ontwikkeling. Het lid wijst erop dat toen op federaal niveau artikel 7bis van de Grondwet inzake de principes van duurzame ontwikkeling werd ingevoerd, waar hij als indiener van het wetsvoorstel aan de basis lag, hij ook geconfronteerd werd met de opmerkingen over de uitvoering en het vage karakter en het risico dat dit tot niets zou leiden. Ondertussen moet toch echter vastgesteld worden dat verschillende instanties zich erop baseren. Zo heeft onder meer de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen, zich erop beroepen om bijvoorbeeld een vergunning te weigeren voor een palmoliecentrale waar men geen enkele garantie had over de herkomst van de palmolie, waar tot voor kort op basis van de milieuwetgeving dergelijke vergunningen niet konden geweigerd worden om die redenen. Dergelijke initieel vage begrippen krijgen toch langzaam een invulling en rechtsgevolgen, waardoor ze niet zo vrijblijvend blijven als ze op het eerste zicht lijken. Hij verwacht hetzelfde ten aanzien van het voorgedachte ontwerp van decreet. Het lid beaamt dat er nog geen doelstellingen noch indicatoren instaan. Hij verwacht echter wel dat de strategienota's doelstellingen, indicatoren, opvolging en dergelijke met zich mee zullen brengen. Hij meent ook dat er nog invulling zal gegeven moeten worden aan de monitoring voor duurzame ontwikkeling, die de studiedienst van de Vlaamse Regering in juni 2006 had opgestart en waarvan in de beleidsbrief was toegezegd dat deze eind 2007 geactualiseerd zou worden, maar waarvan de heer Martens de resultaten nog niet heeft gezien. De spreker verwacht dat in het kader van dit decreet die monitor terug geactualiseerd wordt en verwacht dan ook de resultaten ervan snel te kunnen zien.

4.2. *Inclusief en gecoördineerd beleid*

Ook de heer Martens vraagt zich af hoe het proces zich in de toekomst zal verhouden ten opzichte van andere transversale beleidsdomeinoverschrijdende planningsprocessen van de Vlaamse Regering zoals Kleurrijk Vlaanderen, Pact van Vilvoorde, VIA en dergelijke. Het heeft weinig zin om los van de strategienota voor duurzame ontwikkeling nog eens een overlappende aparte planningsnota op te stellen.

Het commissielid is ook benieuwd naar de afstemming van het Vlaamse duurzame-ontwikkelingsbeleid met het federale bevoegdheidsniveau. In artikel 7 van het ontwerp van decreet wordt immers bepaald dat de strategienota niet alleen zal overlegd worden met de maatschappelijke actoren, maar ook met de provinciale en gemeentelijke niveaus. De spreker meent dat ook overleg en afstemming met de federale overheid cruciaal is aangezien men zich internationaal heeft verbonden tot een nationale strategie duurzame ontwikkeling die periodiek moet opgemaakt worden (aanvaard door alle partijen naar aanleiding van de Rio+10- conferentie in Johannesburg). Om te komen tot een nationale strategie zal er dus ook een goede afstemming moeten zijn met het federale niveau. In het huidige ontwerp van decreet is er geen bepaling aangaande hoe te komen tot een dergelijke nationale strategie. Misschien zou dat wel eens het onderwerp moeten uitmaken van een aparte samenwerkingsovereenkomst tussen de gewesten, gemeenschappen en de federale overheid om tot dergelijke nationale strategie te komen. Terecht wordt in het ontwerp van decreet gesteld dat het een institutioneel veranderingsproces behoeft. Uiteraard zal het met de andere gewesten, en gemeenschappen en met de federale overheid overlegd moeten worden. Dat houdt dan ook verband met de discussies over de staatshervorming, waarmee het onlosmakelijk verbonden is. De spreker verwijst ter illustratie naar de verschillende discussies over de kilometerheffing. Misschien dat als een deel van de domme belastingen zoals de accijnzen op motorbrandstof zou kunnen worden vervangen door een meer sturende heffing, het dan in een heel ander kader komt te staan en het misschien wel politiek en maatschappelijk haalbaar is. Dat vergt wel overleg met de federale overheid, die de inkomsten uit de accijnzen puurt terwijl een sturende kilometerheffing inkomsten voor de gewesten zou genereren.

Om die reden is overleg met de federale overheid dan ook van cruciaal belang om formeel gezien te komen tot nationale strategieën voor duurzame ontwikkeling

maar ook inhoudelijk om effectief die instrumenten te kunnen inzetten die nodig zijn om op het vlak van duurzame ontwikkeling vooruitgang te boeken. Hoe denkt de minister-president in overleg met de andere gemeenschappen en gewesten en met de federale overheid tot dergelijke nationale strategie te komen?

4.3. *Inspraak*

Met betrekking tot de inspraak wordt in artikel 6 van het ontwerp van decreet wel voorzien dat de Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling zal tot stand gebracht worden in overleg met de verschillende bestuursniveaus en met de verschillende maatschappelijke actoren. In artikel 5, §5, van het ontwerp van decreet daarentegen wordt bepaald dat de Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling steeds herzien kan worden door de Vlaamse Regering. De vraag is of bij dergelijke herziening de Vlaamse Regering op basis van deze bepaling opnieuw de maatschappelijke actoren en de verschillende beleidsniveaus zal consulteren en of de gewijzigde of herziene strategie dus opnieuw het onderwerp zal uitmaken van een adviesvraag (aan onder andere SERV en Minaraad). Volgens de heer Martens zou dat niet meer dan logisch zijn. In andere decreten op ruimtelijke ordening en op milieubeleidsplannen wordt expliciet gesteld dat in geval van dergelijke wijziging opnieuw de adviesprocedures worden gevolgd. In het voorliggende ontwerp van decreet wordt dit echter niet expliciet voorzien. De heer Martens stelt er van uit te gaan dat dit ook in het voorgelegde ontwerp van decreet het geval is en dat het effectief de bedoeling is dat als de Vlaamse Regering de strategie duurzame ontwikkeling herziet, dezelfde consultatie plaatsvindt zoals dat het geval was voor de initiële.

4.4. *Beleidsformulering versus beleidsevaluatie*

De heer Martens heeft verder de indruk dat evaluatie, monitoring en beleidsvoorbereiding worden overgelaten aan de cel duurzame ontwikkeling. Hij vraagt zich af of het ook niet nuttig zou kunnen zijn om een andere entiteit binnen de Vlaamse administratie voor de beleidsevaluatie en beleidsopvolging te laten instaan. Op die wijze wordt er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen beleidsevaluatie enerzijds en beleidsformulering anderzijds, zodanig dat men een vorm van 'checks and balances' krijgt, zoals in het milieubeleid, waar de opmaak van een milieubeleidsplan aan de administratie wordt overgelaten terwijl de

beleidsevaluatie aan de Vlaamse Milieumaatschappij wordt overgelaten in de MIRA-rapporten. Het is interessant om beide uit elkaar te trekken maar in het voorgelegde ontwerp van decreet gebeurt blijkbaar alles door dezelfde entiteit. De heer Martens vraagt zich af of deze werkwijze ook niet hier gevolgd zou moeten worden. Zijns inziens sluit het ontwerp van decreet dat niet uit.

4.5. *Afstemming met bestaande beleidsevaluatie-instrumenten*

Behalve wat betreft een strategische nota duurzame ontwikkeling, is er niets voorzien inzake duurzame ontwikkeling. De vraag is in hoeverre een aantal bestaande beleidsevaluatie-instrumenten niet moeten gestroomlijnd worden teneinde een soort van rapportage inzake duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling te creëren, hetgeen op federaal vlak ingevoerd werd voor potentieel zwaarwegende beleidsbeslissingen die moeten genomen worden. In Vlaanderen heeft men wel een plan-MER (milieueffectrapportage) en een RIA voor de meeste beslissingen, maar misschien verdient het ten aanzien van het voorgelegde ontwerp ook wel aanbeveling ook hier te voorzien dat op basis van quick scans wordt nagegaan welke beleidsbeslissingen op Vlaams niveau het onderwerp moeten uitmaken van een bredere duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling.

5. **Tussenkomst van mevrouw Marleen Van den Eynde**

5.1. *Context duurzame ontwikkeling*

Mevrouw Marleen Van den Eynde verklaart dat duurzame ontwikkeling de laatste jaren meer en meer ingang heeft gevonden in verschillende beleidsdomeinen. Het woord duurzaamheid en duurzame ontwikkeling zijn bijna modewoorden geworden en worden ook te pas en te onpas gebruikt en soms ook verkeerd aangewend. Achter het begrip duurzame ontwikkeling schuilt evenwel een belangrijk doel: namelijk het voorzien in de behoeften van de huidige generatie en er zorg voor dragen dat de huidige generatie door haar levenshouding geen beslag legt op de kwaliteit en de leefbaarheid van de toekomstige generaties. Duurzame-ontwikkelingsbeleid heeft ongetwijfeld een belangrijke weerslag op de levenskwaliteit van de huidige en toekomstige generaties. Net daarom is het

van belang dat duurzaam-ontwikkelingsbeleid niet langer een modewoord zal blijven maar ook geconcretiseerd wordt in het beleid van de Vlaamse Regering.

5.2. *Evenwicht tussen leefmilieu, welzijn en economie*

Mevrouw Van den Eynde wijst erop dat het van groot belang is om de toekomstige generaties te vrijwaren van al teveel problemen, die zouden worden veroorzaakt door het gedrag van de huidige generatie. Het is vooral binnen de drie beleidsdomeinen leefmilieu, welzijn en economie dat duurzame ontwikkeling steeds opnieuw zal moeten aangebracht worden als criterium bij beleidskeuzes. Mevrouw Van den Eynde benadrukt dat het van belang is om het evenwicht tussen die drie beleidsdomeinen niet uit het oog te verliezen. Voor de Vlaams Belangfractie is het dus van belang om een gelijkwaardige benadering tussen die beleidsdomeinen na te streven, want geen welvaart en welzijn zonder dat er voldoende werkgelegenheid wordt gecreëerd, of geen voldoende levenskwaliteit zonder voldoende aandacht en zorg voor het leefmilieu.

De spreker wijst erop dat een echte duurzame ontwikkeling enkel mogelijk is als er een gedragsverandering wordt nagestreefd, wat ook een van de doelstellingen van het ontwerp van decreet is. Mevrouw Van den Eynde merkt dat die gedragsverandering bezig is. Er is een bewustwordingsproces op gang gebracht. Ze verwijst daarbij bijvoorbeeld naar de groeiende belangstelling voor zonnepanelen. Die mentale klik van zuinig en duurzaam omspringen met bijvoorbeeld energie lukt des te beter als de burger het op een positieve manier in zijn portemonnee voelt. De zonnepanelen zijn volgens de spreker het beste bewijs dat de burger wel degelijk openstaat voor duurzame ontwikkeling.

De burger staat er voor open zolang de eigen welvaart er maar niet door in het gedrang komt. Aan dat gegeven moet dan ook blijvende aandacht worden besteed.

Om die reden is de gelijkwaardige behandeling van die drie beleidsdomeinen zo belangrijk voor Vlaams Belang: de balans tussen leefmilieu, welzijn en economie moet altijd in evenwicht blijven. Dit is blijkbaar toch een van de doelstellingen van het voorgelegde ontwerp van decreet, namelijk het creëren van een synergie tussen de drie beleidsdomeinen, leefmilieu,

welzijn en economie, hetgeen voor Vlaams Belang het belangrijkste argument is om achter het decreet duurzame ontwikkeling te staan.

5.3. *Wetenschap*

Duurzame ontwikkeling betekent echter volgens mevrouw Van den Eynde ook het investeren in wetenschap, hetgeen weinig uit de verf komt in het ontwerp van decreet, bijvoorbeeld investeringen in wetenschap om onder meer technologische ontwikkelingen te testen op hun mogelijke gevolgen voor het milieu. Nieuwe wetenschappelijke ontdekkingen en bevindingen kunnen trouwens een essentiële bijdrage leveren aan een gezonder milieu. Investeren in wetenschap is dus ook duurzame ontwikkeling.

5.4. *Vlaams versus federaal niveau: pleidooi voor een coherent beleid*

In dit verband wenst mevrouw Van den Eynde er toch op te wijzen dat het moeilijk is om te gewagen van een coherent duurzame-ontwikkelingsbeleid als het productbeleid een federale bevoegdheid blijft, hetgeen niet erg logisch is. Ook het feit dat vergunningen voor de ontwikkeling van biobrandstoffen gewraakt (kunnen) worden door de federale overheid (cfr. de weigering van een veldproef met genetisch gewijzigde populieren van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie door de federale overheid en de gevolgen ervan voor het wetenschappelijk onderzoek naar biobrandstoffen van de nieuwste generatie) is nog maar een bewijs dat duurzame ontwikkeling moeilijk is als Vlaanderen niet alle troeven op dat vlak in handen heeft.

5.5. *Conclusie*

Mevrouw Van den Eynde besluit dat Vlaams Belang zich kan vinden in het beleid duurzame ontwikkeling en in het creëren van een gedragsverandering waarin elke Vlaming bewust wordt gemaakt van de gevolgen van zijn of haar gedrag. De gedragsverandering moet in de hand gewerkt worden zonder daarbij steeds een schuldgevoel te geven aan die burger maar eerder door de bevolking bewust te maken op een positieve manier te kunnen meewerken aan het veiligstellen van de toekomst.

Het voorgelegde decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling is maar een begin. Het zwaarste werk ligt nog voor de boeg zoals onder meer het

ontwikkelen van een strategienota duurzame ontwikkeling, waaruit duidelijk zal moeten blijken dat de Vlaamse Regering openstaat voor duurzame ontwikkeling en iedereen wil betrekken bij een beleid dat garanties biedt op een veilige toekomst. Of Vlaams Belang achter die strategienota kan staan, zal afhangen van de inspanningen en het evenwicht dat de Vlaamse Regering nastreeft.

III. REPLIEK VAN MINISTER-PRESIDENT KRIS PEETERS

1. Juridisch kader

Minister-president *Kris Peeters* stelt dat het ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling wel ambitie uitstraalt. De minister-president weerlegt dan ook dat het ontwerp van decreet weinig ambitieus zou zijn.

Duurzame ontwikkeling vergt een visie en een mentaliteitswijziging. De minister-president erkent dat het duurzame-ontwikkelingsbeleid inderdaad ook draait rond een mentaliteitswijziging. Hij beaamt dat ten aanzien van de plaatsing van zonnepanelen al een mentale klik heeft plaatsgevonden.

Hij beklemtoont de stelling van de heer Daems dus niet te volgen. Het voorgelegde ontwerp van decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling schetst het juridisch kader; de uitvoeringsbesluiten en de concrete invulling zullen moeten aantonen hoe ambitieus het duurzame-ontwikkelingsbeleid is. Het is aan de Vlaamse Regering en de minister-president in het bijzonder om die ambitie op het vlak van duurzame ontwikkeling waar te maken.

2. Uitvoeringsbesluiten

De minister-president deelt mee dat de uitvoeringsbesluiten in de loop van de huidige legislatuur zullen opgesteld en goedgekeurd worden. Dit is immers zeer belangrijk.

3. Advies van de Raad van State

Wat betreft het advies van de Raad van State stelt de minister-president dat er drie belangrijke opmerkingen geformuleerd werden door de Raad van State.

De Raad van State had ten aanzien van artikel 8 van het (voor)ontwerp van decreet opmerkingen over de algemene uitvoeringsbepalingen. De repliek van de Vlaamse Regering was dat ze heeft geopteerd voor een algemene formulering inzake de uitvoering.

Wat betreft de tweede opmerking van de Raad van State met betrekking tot artikel 7 van het (voor)ontwerp van decreet over de aard van de te subsidiëren activiteiten en de voorwaarden waaronder de subsidies kunnen worden verleend, heeft de Vlaamse Regering artikel 7 van het (voor)ontwerp van decreet en de toelichting aangepast.

De Raad van State had ook vragen bij het inclusief beleid. Ook daar heeft de Vlaamse Regering op geantwoord.

De minister-president vat samen dat de Vlaamse Regering aan de drie opmerkingen van de Raad van State is tegemoetgekomen.

4. Repliek van de minister-president ten aanzien van de door de heer Daems voorgestelde amendementen

4.1. Duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling

Met betrekking tot het voorstel om door middel van de amendementen nrs. 1 en 2 van de heer Daems, een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling in het voorgelegde ontwerp van decreet in te voeren, hetgeen als instrument inderdaad op federaal vlak en ook in een aantal andere landen bestaat, repliceert minister-president Peeters dat aan het (Wetenschappelijk) Steunpunt Duurzame Ontwikkeling opdracht is gegeven tot onderzoek van en een analyse van vergelijkbare systemen in het buitenland en bij de federale overheid, met als doel te komen tot beleidsaanbevelingen. Intussen zijn de buitenlandse analyse en beschrijvingen afgerond. De minister-president wijst erop dat dergelijke effectbeoordeling niet noodzakelijk decretaal moet worden ingeschreven. Op federaal niveau is het trouwens ook niet in de wet opgenomen. De minister-president wacht de wetenschappelijke analyse af om beleidsmatig met die aanbevelingen rekening te houden en dan eventueel concrete stappen te zetten. Het voorstel tot decretale invoering van een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling van de heer Daems is dan ook niet nodig. De mogelijkheid of opportuniteit van de effectbeoordeling wordt wetenschappelijk bestudeerd.

4.2. *Juridische verankering van de duurzaamheidsambtenaar*

De minister-president stelt dat over de eventuele juridische verankering van de duurzaamheidsambtenaar in het decreet ondertussen ook een studieopdracht bij het Steunpunt Duurzame Ontwikkeling loopt. Het steunpunt moet in de studie nagaan hoe het best duurzame ontwikkeling wordt gestimuleerd bij provincies en gemeenten. Voorlopig is er voor gekozen om dit in het samenwerkingsconvenant Milieu met de gemeenten in het milieuhoofdstuk 10 duurzame ontwikkeling op te nemen en zodanig ondersteuning te bieden aan de lokale besturen. Om die reden is volgens de minister-president ook amendement nr. 3 van de heer Daems niet aan de orde.

5. **Inclusief beleid**

Met betrekking tot de opmerking over de mogelijke verschillen tussen pagina 9 en 13 in de toelichting over artikel 4 van het ontwerp van decreet wat betreft het inclusief beleid, wordt namens de minister-president meegedeeld dat de Vlaamse strategienota voor duurzame ontwikkeling het beleidskader schetst inzake inclusief beleid. Elke minister werkt voor wat zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheden betreft binnen dat goedgekeurde beleidskader. Elk jaar wordt via de beleidsoverschrijdende cel duurzame ontwikkeling aan de ministers gevraagd wat ze binnen de verschillende beleidsdomeinen voor hun beleidsdomein gedaan hebben rond duurzame ontwikkeling. Dit komt elk jaar uitvoerig aan bod in de beleidsbrief duurzame ontwikkeling. In de meest recente beleidsbrief (Beleidsbrief Duurzame Ontwikkeling. Beleidsprioriteiten 2007-2008, *Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1407) kwamen quasi alle beleidsdomeinen (met uitzondering van financiën en begroting) uitgebreid aan bod.

6. **Economische actoren**

De minister-president stelt dat ook in de economie duurzame ontwikkeling steeds aan belang heeft gewonnen. De minister-president weerlegt dan ook dat de evolutie op het vlak van duurzaamheid niet snel genoeg gaat. De economische actoren spelen er wel op in. Er is dan ook al een hele weg afgelegd. De nodige dynamiek zal er verder via de uitvoeringsbesluiten aan verleend worden.

7. **Samenwerking met het federale niveau**

De minister-president stelt dat er door middel van een samenwerkingsovereenkomst naar zal worden gestreefd een afstemming met het beleid op federaal niveau te bekomen. Er is nu reeds een overleg rond een nationale strategie, en een interministeriële conferentie duurzame ontwikkeling. De minister-president zal daartoe een brief schrijven aan de premier na aanneming van het decreet ter bevordering van duurzame ontwikkeling om de nodige afspraken dienaangaande met het federale niveau te maken.

8. **Inspraak**

Met betrekking tot artikel 5, §5, van het ontwerp van decreet, stelt de minister-president dat het absoluut niet de bedoeling is het overleg te kortwieken. Hij belooft om dit in de uitvoeringsbesluiten te verduidelijken. Vanzelfsprekend moet er overleg zijn, ook bij tussentijdse herzieningen van de strategie.

9. **Beleidsformulering versus beleidsevaluatie**

De minister-president stelt dat er bij de uitvoering van het decreet ter bevordering van de duurzame ontwikkeling de nodige aandacht zal besteed worden aan de checks and balances.

10. **Studie duurzame ontwikkeling**

Minister-president Kris Peeters stelt dat een vergelijkende studie werd gecoördineerd door het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA). Deze studie zal ter beschikking van de commissie worden gesteld.

IV. REPLIEKEN VAN DE COMMISSIELEDEN

1. **Repliek van de heer Rudi Daems**

1.1. *Duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling*

De heer *Rudi Daems* heeft de indruk dat de minister-president blijkbaar niet gekant is tegen het principe

van een duurzaamheidseffectbeoordeling. Amendement nr. 2 tot invoering van een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling is als dusdanig geformuleerd dat wordt voorgesteld om via het decreet een beperkte kapstok in het leven te roepen. Vervolgens wordt de uitvoering nadien verder geregeld door middel van een uitvoeringsbesluit. Ondertussen kan het Steunpunt Duurzame Ontwikkeling zijn werkzaamheden voortzetten en de studie afronden. De meeste analyses zijn positief. Het amendement is dusdanig geformuleerd dat er niet voor elk besluit van de Vlaamse Regering een effectenonderzoek wordt gevraagd. Het moet gaan om strategisch belangrijke beslissingen en langetermijnengagements en dergelijke. De uitvoering wordt in het amendement overgelaten aan de uitvoerende macht. Het amendement heeft enkel en alleen de bedoeling het principe expliciet in het ontwerp van decreet te voorzien. Nadien kan de studie van het steunpunt uitwijzen of het nodig is of niet. De heer Daems vraagt dan ook om zijn amendementen in overweging te nemen.

1.2. Mogelijke contradictie tussen het inclusief beleid en de autoriteit van de administratieve cel duurzame ontwikkeling

De heer Daems vraagt wat er zal gebeuren als een functioneel bevoegde minister op een of andere manier een plan ontwikkelt dat in strijd is met de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling. Wat is in deze dan de autoriteit van de cel duurzame ontwikkeling?

V. TWEEDE REPLIEK VAN MINISTER-PRESIDENT KRIS PEETERS

1. Duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling

Minister-president *Kris Peeters* repliceert dat de invoering bij amendement van een effectbeoordeling als een kapstok in het ontwerp van decreet niet nodig is. Hij stelt dan ook voor om het amendement niet op te nemen in het ontwerp van decreet. Hij volgt niet graag de redenering van de heer Daems. De minister-president verwijst ook nog naar het wetenschappelijk onderzoek. Het gaat niet op iets in te schrijven in het (ontwerp van) decreet en het dan niet toe te passen als uit onderzoek nadien blijkt dat het effectief niet nodig is.

2. Mogelijke contradictie tussen het inclusief beleid en de autoriteit van de administratieve cel duurzame ontwikkeling

Wat betreft de mogelijke contradictie tussen het inclusief beleid en de autoriteit van de administratieve cel duurzame ontwikkeling, wordt er door de minister-president op gewezen dat de Vlaamse Regering een collegiaal orgaan is. Aangezien de regering fungeert als een college, kan het dus ook niet dat het beleid van een minister haaks op het collegiaal beleid van de regering staat. Als een minister er een andere visie op nahoudt, moet dat binnen de Vlaamse Regering als college beslecht worden. Binnen de Vlaamse administratie is er trouwens een beleidsdomeinoverschrijdende werkgroep die wordt aangestuurd door de cel duurzame ontwikkeling en die de beleidsvoorbereiding coördineert.

VI. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt artikel 1 zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 2

Amendement nr. 1 van de heer *Rudi Daems* strekt ertoe een 5° toe te voegen met de volgende definitie van het begrip duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling: “5° duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling: de methode voor het bestuderen van mogelijke sociale, economische en leefmilieueffecten van een voorgesteld beleid op korte, middellange en lange termijn in België en in de wereld vooraleer de uiteindelijke beslissing genomen wordt.” (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1629/2*).

Minister-president *Kris Peeters* weerlegt het amendement van de heer Daems en verwijst naar zijn repliek naar aanleiding van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Het amendement wordt verworpen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 2 wordt zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 3

Artikel 3 wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 4

Artikel 4 wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 5

Met betrekking tot de opmerkingen van de heer *Bart Martens* over de verhouding tussen de artikelen 5 en 6 van het voorgelegde ontwerp van decreet, wordt verwezen naar de tussenkomst van de heer Bart Martens en de repliek van minister-president *Kris Peeters* bij de algemene besprekingen.

Artikel 5 wordt zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 5bis (nieuw)

De heer *Rudi Daems* dient amendement nr. 2 in dat ertoe strekt een artikel 5bis in te voegen, dat luidt als volgt: “Uiterlijk zes maanden na definitieve inwerkingtreding van dit decreet voert de Vlaamse Regering een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling in voor strategisch belangrijke regeringsbeslissingen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels ervan.” (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 1629/2*).

Volgens de heer Daems is het evident dat een duurzaamontwikkelingsbeleid maar een kans op slagen heeft als alle regeringsleden en overheidsdiensten erbij betrokken zijn en als dit transversaal en interdepartementaal beleidsconcept bij de beleidsvoorbereiding steeds voor ogen wordt gehouden. De duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling gebeurt om na te gaan of een beleidsvoornemen op een domein van strategisch belang een beleid van duurzame ontwikkeling bevordert. Om de kwaliteit van het besluitvormingsproces en de participatiegraad te bevorderen, is het van wezenlijk belang dat deze effectenbeoordeling gebeurt aan het begin van een

besluitvormingsproces. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels ervan, alsook welke beslissingen van strategisch belang zijn.

Minister-president *Kris Peeters* weerlegt het amendement van de heer Daems en verwijst naar zijn repliek naar aanleiding van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Ter stemming gelegd, wordt amendement nr. 2 verworpen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 6

De heer *Bart Martens* stelt met betrekking tot de te consulteren maatschappelijke actoren, dat in artikel 6 van het ontwerp van decreet plots sprake is van duurzame-ontwikkelingsorganisaties. Wat moet daar onder worden verstaan? In de decreetale teksten is dat namelijk niet duidelijk omschreven. Er worden ook geen criteria voor aangereikt zoals aan welke voorwaarden dergelijke vereniging moet voldoen. Hij vraagt de minister-president dan ook verduidelijking.

Minister-president *Kris Peeters* antwoordt dat het VODO als duurzame-ontwikkelingsorganisatie wordt bedoeld, zijnde de overkoepelende organisatie Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling.

Met betrekking tot de opmerkingen van de heer *Bart Martens* over de verhouding tussen de artikelen 5 en 6 van het voorgelegde ontwerp van decreet, wordt verwezen naar de tussenkomst van de heer Bart Martens en de repliek van minister-president *Kris Peeters* bij de algemene besprekingen.

Artikel 6 wordt zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 7

Amendement nr. 3 van de heer *Rudi Daems* strekt ertoe de woorden “, zoals de subsidiëring van de gemeentelijke en provinciale duurzaamheidsambtenaren” in te voegen in artikel 7 van het ontwerp van decreet.

De heer Daems merkt op dat in het ontwerp van decreet terecht wordt gesteld dat lokale besturen als bestuursniveau dat het dichtst bij de burger staat,

het best geplaatst zijn om duurzame ontwikkeling gestalte te geven. Dat was ook één van de belangrijke conclusies van de UNCED-conferentie (UNCED: United Nations Conference on Environment and Development) over duurzame ontwikkeling in 1992 in Rio de Janeiro (Lokale Agenda 21), alsook de daaropvolgende conferenties. Heel wat Vlaamse gemeenten en alle Vlaamse provincies hebben in het kader van de samenwerkingsovereenkomst ‘Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling’ een duurzaamheidsambtenaar aangesteld, die grotendeels financieel wordt gesteund door de Vlaamse minister van Leefmilieu.

Amendement nr. 3 strekt ertoe een decretale basis te bieden voor de verankering van de duurzaamheidsambtenaar op gemeentelijk vlak. Door de verankering van duurzame ontwikkeling bij de diensten van de minister-president, lijkt een ondersteuning vanuit de diensten van de minister-president meer aangewezen, daar duurzame ontwikkeling als doel heeft het leefmilieubeleid te overstijgen.

Volgens minister-president *Kris Peeters* is amendement nr. 3 niet aan de orde. Hij verwijst daarvoor naar zijn repliek naar aanleiding van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet.

Ter stemming gelegd, wordt amendement nr. 3 verworpen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

De heer *Rudi Daems* vraagt zich af wat in de toelichting bij artikel 7 van het ontwerp van decreet wordt bedoeld met de participaties van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap? Wat moet daaronder worden verstaan?

Artikel 7 wordt zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen met 11 stemmen.

VII. EINDSTEMMING

Het geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet ter bevordering van de duurzame ontwikkeling (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1629/1*) aangenomen met 11 stemmen.

De verslaggever,

Ward KENNES

De voorzitter,

Jaak GABRIELS